

# A Hajdú-Szabolcsi Evangélikus Egyházmegye gyűjteményi beszámolója a 2013. évről.

A Hajdú-Szabolcsi Evangélikus Egyházmegyéhez 7 önálló gyülekezet tartozik.

Debreceni Evangélikus Egyházközség (1882-től önálló gyülekezte) (Kérdőív kitöltésében segített: Veres Csenge)

Kölcsei Evangélikus Egyházközség (1862-től önálló gyülekezet) (K. k. s.: Tóth Attila)

Nagycserkeszi Evangélikus Egyházközség (1992-től önálló gyülekezet) (K. k. s.: Torzsa Tamás)

Nyíregyháza - Kertvárosi Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyházközség (1992-től önálló gyülekezet) (K. k. s.: Kovács Erzsébet)

Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség (1753-tól önálló gyülekezet) (K. k. s.: Belyus Beáta)

Nyíregyházi Emmaus Evangélikus Egyházközség (2006-től önálló gyülekezet) (K. k. s.: Papp László)

Filadelfia Evangélikus Egyházközség (1992-től önálló gyülekezett a Filadelfia nevet 2009-ben vette fel.) (K. k. s.: Györfi Mihály)

A jelenlegi 7 önálló gyülekezetből 5 szorosan egymáshoz tartozott a Nyíregyházi Ev. Egyházközség, Nyíregyháza- Kertvárosi gyülekezet, a Nyíregyházai Emmaus gyülekezet a Filadelfiai gyülekezet és a Nagycserkeszi Evangélikus gyülekezet, így történelmük összefonódik, melyet a Nyíregyházi Ev. Egyházközség gyűjteményi levéltárában őrzünk.

A 2013. évben a 7 gyülekezetben a következő változások történtek:

- **Könyvtárrendezés**, egyedül a Nyíregyházi Evangélikus Egyházközségben található hagyatékokban lévő könyvek közül történt további felvitel. Így az excel táblázat 660 tételből áll.

- **Könyvkatalógus készítés:**

- Tudomásom szerint a Kertvárosi gyülekezetben egy 500 db. könyvtár található Joób Olivér hagyatékából, mely rendezésre vár. Melyet szeretnének megvalósítani.

- **Levéltári/irattári anyag rendezése, jegyzék készítése:**

- **Iratok, könyvek restaurálása:** egyik gyülekezetben sem történt restaurálás.

- **Műemléképület felújítása:** A Nagycserkeszi Ev. Egyházközséghez tartozó Cigánybokorban újítottak fel egy régi iskolát.

- **Műtárgyak restaurálása:**

- **Restaurálás esetén mely tárgyak (pl. edények, oltárkép, egyéb festmény):** Nem történt restaurálás

## 2. Pályázatok:

Egyik gyülekezetben sem történt ilyen jellegű pályázat.

## 3. Készült-e új kiadvány a korábbi évhez képest?

**Könyv (pl. gyülekezettörténet):** Képeslap:

**Rövid ismertető pl. a templomról:**

- A Nyíregyházi Ev. Egyházközség által a Kámánházi Templom történetéről még 2012-ben.

- *Nyíregyházi Emmaus Evangélikus Egyházközség egy rövid ismertetőt adott ki 2013-ban, a Szeretetotthon 20. évfordulójára*

## **Hírlevél**

Egyéb egyházi kiadvány (pl. folyóirat)

- *A Nagycserkeszi Ev. Egyházközségben 2008-2013 között készített a lelkész gyülekezeti falinaptárt. Ez 2014. évben megszűnt.*

## **Szűnt-e meg, vagy ritkult-e meg egyházi periodika kiadása? Pl. hírlevél?**

- *A Filadelfia Ev. Egyházközségben korábban megjelenő Érted!? című újság szünetel.*

## **4. Egyéb evangélikus emlékeket érintő változások történtek-e:**

- *A Nyíregyházi Ev. Egyházközség tulajdonában lévő Kossuth Lajos Ev. Gimnázium épület falára helyeztek el emléktáblákat:  
2009-ben Rákos Sándor költő, műfordító részére emléktábla.  
Dr. Szalay Sándor atommagfizikus részére emléktábla.  
2010-ben: Dr. Bodrog Miklós teológiai tanár, énekszerző, műfordító,  
pszichotereapeuta részére emléktábla.  
2014. Ratkó József költő, drámaíró,  
Barzó Endre festő  
Fiedler Ferenc festő,  
Gergely Mihály festő,  
Dr. Hajós Erzsébet művészettörténész  
Kastély István festő,  
Tar László festő,  
Vincze Lajos grafikus*
- *A Kölcsei Ev. Egyházközség Országzászló talapzatot avatott 2012-ben.*

## **5. Milyen pályázati témát tudna elképzelni, amit az Ön gyülekezete legcélszerűbben tudna hasznosítani?**

- *A Nagycserkeszi Ev. Egyházközség jelezte, hogy könyv-szekrények készíttetésre szeretnének látni pályázatot. Valamit a Cigánybokorban lévő régi iskolát az elmúlt évben felújították és ott egy állandó kiállítást szeretnének létrehozni.*
- *A Debreceni Ev. Egyházközség jelezte, hogy az altemplomot felújítására szeretnének fordítani, hogy ott a későbbiekben egy állandó kiállítást tudjanak létrehozni.*
- *A Nyíregyházi Ev. Egyházközség a templom karzatát szeretné állandó kiállítás létrehozására alkalmas térré alakítani.*
- *Kölcsei Evangélikus Egyházközség iratrendezésre, könyvesszekrény készítésére szeretne pályázni.*

## **6. Rendezett-e az egyházközség kiállítást az elmúlt években?**

- *Nyíregyháza - Kertvárosi Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyházközség: Joób Olivér életéről, valamint a gyülekezet életével kapcsolatosan.*
- *A Nyíregyháza Kertváros a Ny. Ev. Egyházközséggel közösen Joób Olivér kiállítást.*
- *A Nyíregyházi Emmaus Evangélikus Egyházközség Biblia kiállítást, Luther Márton 95 tételével kapcsolatos kiállítást rendezett.*

- *A Debreceni Ev. Egyházközségben vándorkiállítás volt, a Reformáció és a Nők tematikus év kapcsán, amit az Országos Múzeum munkatársai készítettek.*

**7. Történt-e valamilyen károsodás gyűjteményi anyagban (pl. műemléképület, műtárgy, festmény állagának romlása), illetve van-e veszélyeztetett állapotú gyűjteményi anyag az egyházközségben (pl. rossz tárolási körülmények miatt veszélyeztetett iratok, régi könyvek, amelyek hosszú távon esetleg később károsodhatnak, ha az őrzési körülmények nem javulnak)?**

- *2013-ban a Nyíregyházi Emmaus Evangélikus Egyházközségben voltunk Zsarani Krisztián esperes és Már földi István felügyelő úrral esperesi vizitáción. Gyűjteményi szempontból három érdekes dolgot tapasztaltam:*
  - 1. Az Emmaus Szeretetotthon 1993-tól működik. Az egyházközség által használt anyakönyvekben, ami 2006-tól lett önálló, 1996-tól van bejegyzés.*
  - 2. A nyírszőlősi gyülekezetnek külön lelkésze van, és filiaként működik. Ő által végzett kazuális szolgálatok külön vannak feljegyezve –gondolom előjegyzési lapokra, amit a lakásán tart- és nem tudni, hogy bekerülnek –e valamilyen anyakönyvbe.*
  - 3. Jegyzőkönyvek: számomra érdekes volt – korábban jegyzőként is szolgáltam egyházközségemben -, hogy a jegyzőkönyvek szinte csak jelenlétből, napirendi pontokból és határozatokból áll. A következő évszázadban élők ebből nem sok információt nyernek majd. Én az ilyen jegyzőkönyvet nagyon szűkszavúnak tartom. (Nem tudom, hogy törvényileg szabályozva van-e, hogy milyen részletességgel kell jegyzőkönyvet vezetni.)*
- *2014. március 13-án hivatal átadáson lehettem a Kölcsei Ev. Egyházközségben. Az átadó lelkész elmondta, elődjét követte abban a „példában”, hogy a jegyzőkönyveket és minden más iratot kint tartanak a gyülekezeti terem mellett lévő fás- kazán épületben. Mikor ezzel szembesültünk esperes, illetve egyházmegyei felügyelővel azonnal kértük, hogy ezen változtassanak.*

*Abban állapodtunk meg, hogy minden értékes iratot beszállítatnak Nyíregyházára, levéltárunkba, hogy jegyzéket készítsék, dobozoljam az iratokat. Ők pedig vállalták, hogy ott helyben kialakítanak egy olyan védett helyet ahol tárolni tudják a már rendezett és visszakerülő dobozokat.*

*Közben megjelent a Gyűjtemény által kiírt pályázat, ahol többek között az iratok rendbe tételére is lehetett pályázni. Reménység szerint sikerül megoldani az iratok helyben rendezését és méltó helyen való őrzését.*

**8, Van e a gyülekezetnek valamilyen kegytrágya? Milyen anyagi értéke van?**

*A nagycserkeszi, a filadelfiai, az emmausi, kertvárosi ev. gyülekezetekben nincs értékes kegytárgya. ( A többi gyülekezetben jó lenne látni a korábban leadott információkat és a ténylegest.)*

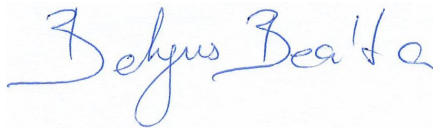
**9, Anyakönyvekre vonatkozó adatok: darabszám, mikor keletkeztek?**

- *Debreceni Evangélikus Egyházközség összesen 12db. anyakönyv ami keresztelési, esketési, temetési konfirmáltak, áttérők, beérők adatait tartalmazza.*
- *Kölcsei Evangélikus Egyházközség 1862-1887, 1888-1963, 1964-től vegyes anyakönyvek*

- Nagycserkeszi Evangélikus Egyházközség összesen 8db. anyakönyv 4 db. 1992-2000-ig, amikor Szabó János lett Nagycserkesz lelkésze nem folytatta a korábban megkezdett anyakönyveket.
- Nyíregyháza - Kertvárosi Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyházközség összesen 4db anyakönyve van.
- Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség 1754-1784, 1785-1800 vegyes 1801-2014 keresztelezés, 1801-2014 esketési, 1801-2014 temetési, 1877-2014 konfirmációs összes 47 anyakönyv 22névmutató
- Itt őrzött Tokaji anyakönyv 3 db., Hegyaljai anyakönyv 1 db. Sátoraljaújhelyi Anyakönyv 5 db. Délszabolcsi anyakönyve 3db. Kisvárdai anyakönyv 2db.
- Nyíregyházi Emmaus Evangélikus Egyházközség 4 db. anyakönyv
- Filadelfia Evangélikus Egyházközség Kereszteleési 1db, Esketési 1db, temetési 1db, konfirmációi 1db. A korábban ehhez a területhez tartoz nyírszölősi gyülekezet anyakönyvezését folytatták.

Egyéb változás:

Az olcsvai evangélikus templom tulajdoni jogát néhány évvel ezelőtt a Nyíregyházi Ev. Egyházközségtől a Nyíregyháza – Kertvárosi Ev. Egyházközséghez vette át. Az olcsvai templomot lebontották. A harang, az akkori esperes asszonynak köszönhetően a nyírtelki templomhoz került. A 2014. évben újabb változás történik, mert ez a harang a mandabokori (Nyíregyházi Ev. Egyházközség V. körzete) imaházhoz kerül majd.



Belyus Beáta

Hajdú-Szabolcsi Evangélikus Egyházmegye Gyűjtemény felelőse